

3D TISK

VČERAJ, DANES, JUTRI

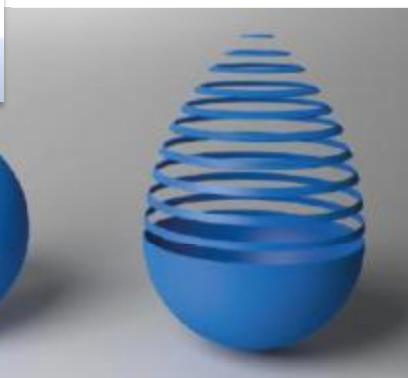
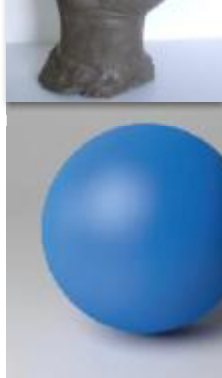
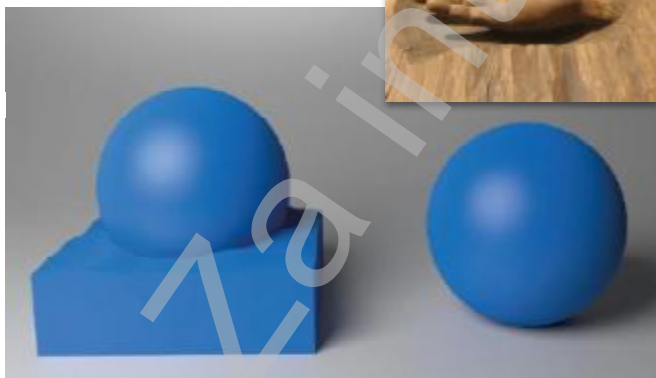
Deja Muck

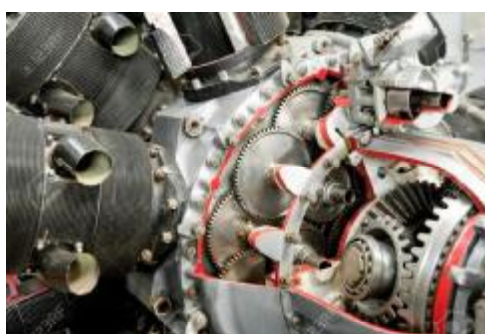
GZS, 3D-dogodek / priložnosti za industrijo, 10. 10. 2016

KAKO NASTANE 3D PREDMET?

6t, Ti

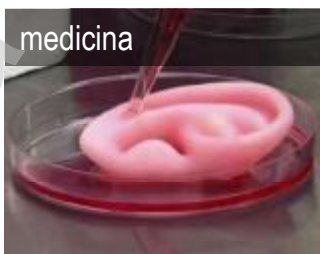
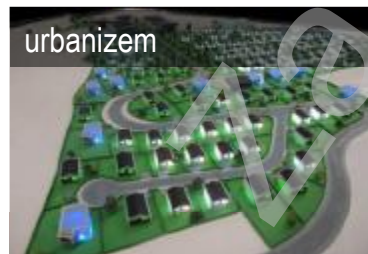
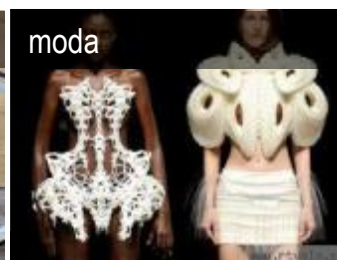

1t, Ti

PREDNOSTI 3D-TISKA

PODROČJA UPORABE 3D TISKA

...

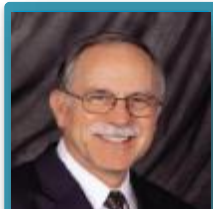
ZAČETKI 3D TISKA

Igor Grabec

1969

1. patent na svetu /
tridimenzionalni rekorder /

Chuck Hull

1983 - SLA

1986, 1987 SLA 250

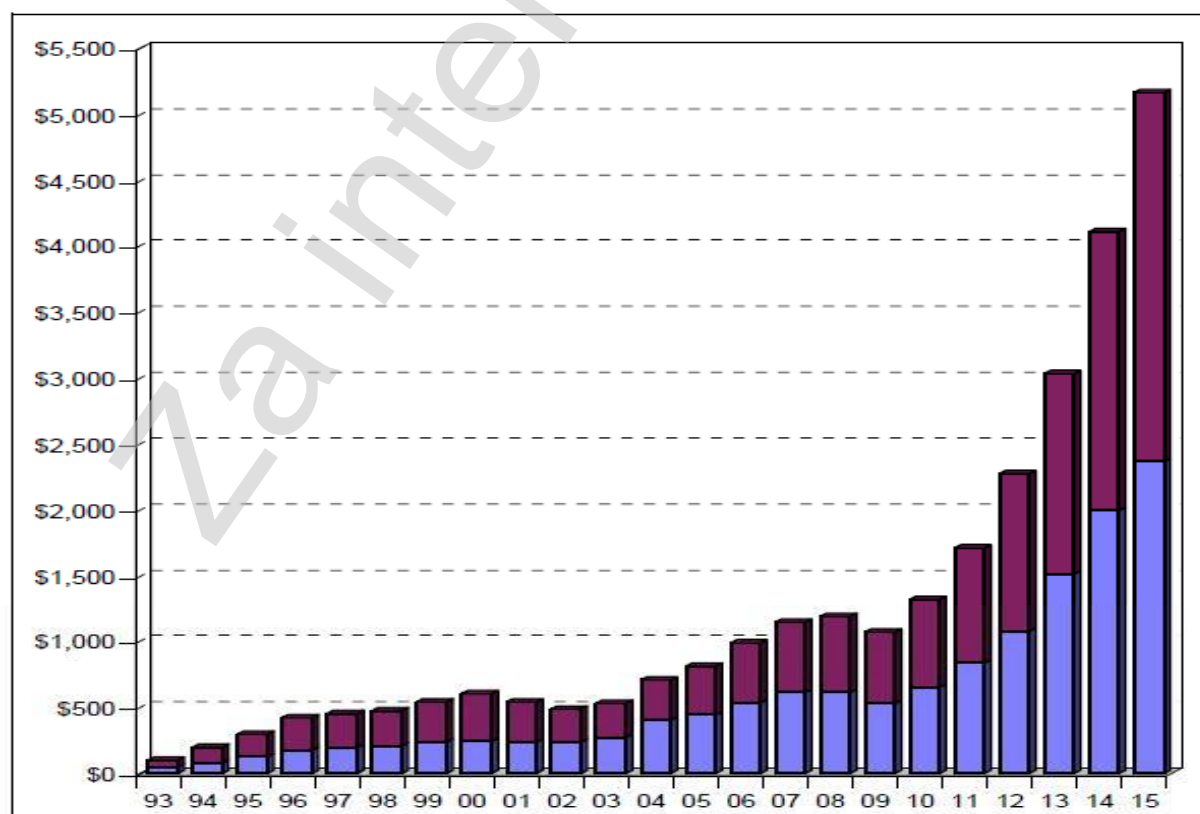
Scott Crump

1988 - FDM

1988, 1991

SVETOVNI PRIHODEK INDUSTRIJE 3D-TISKA

Source: Wohlers Associates, Inc.

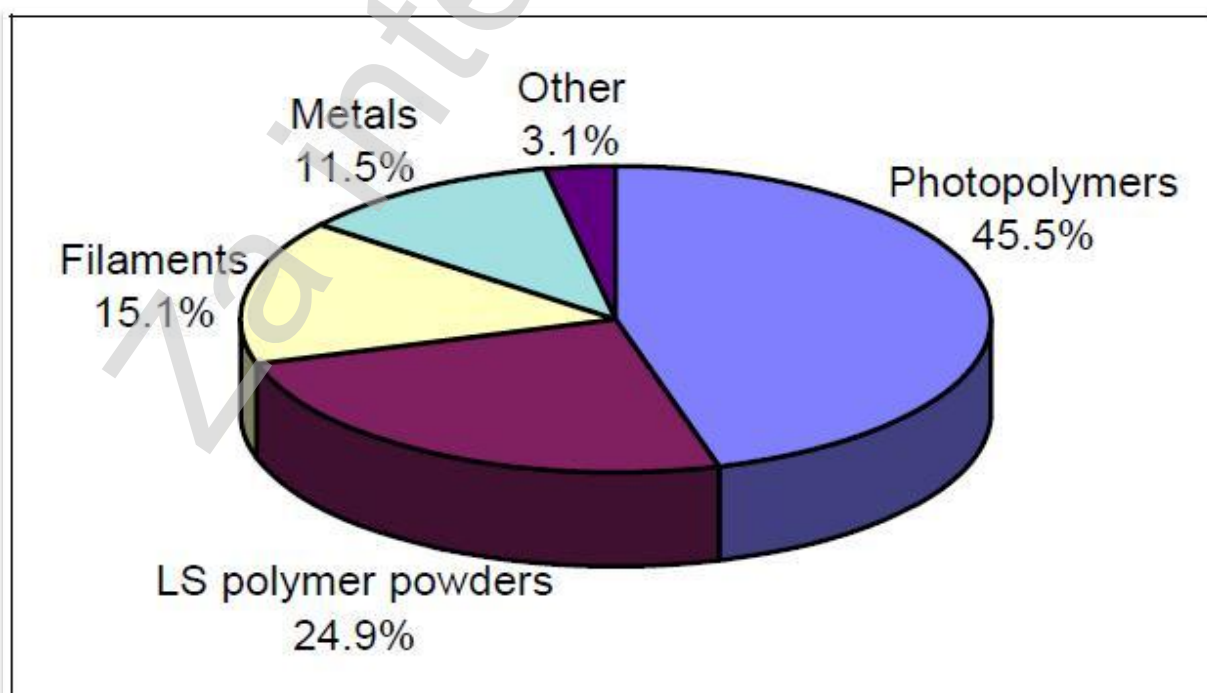

MATERIALI ZA 3D TISK

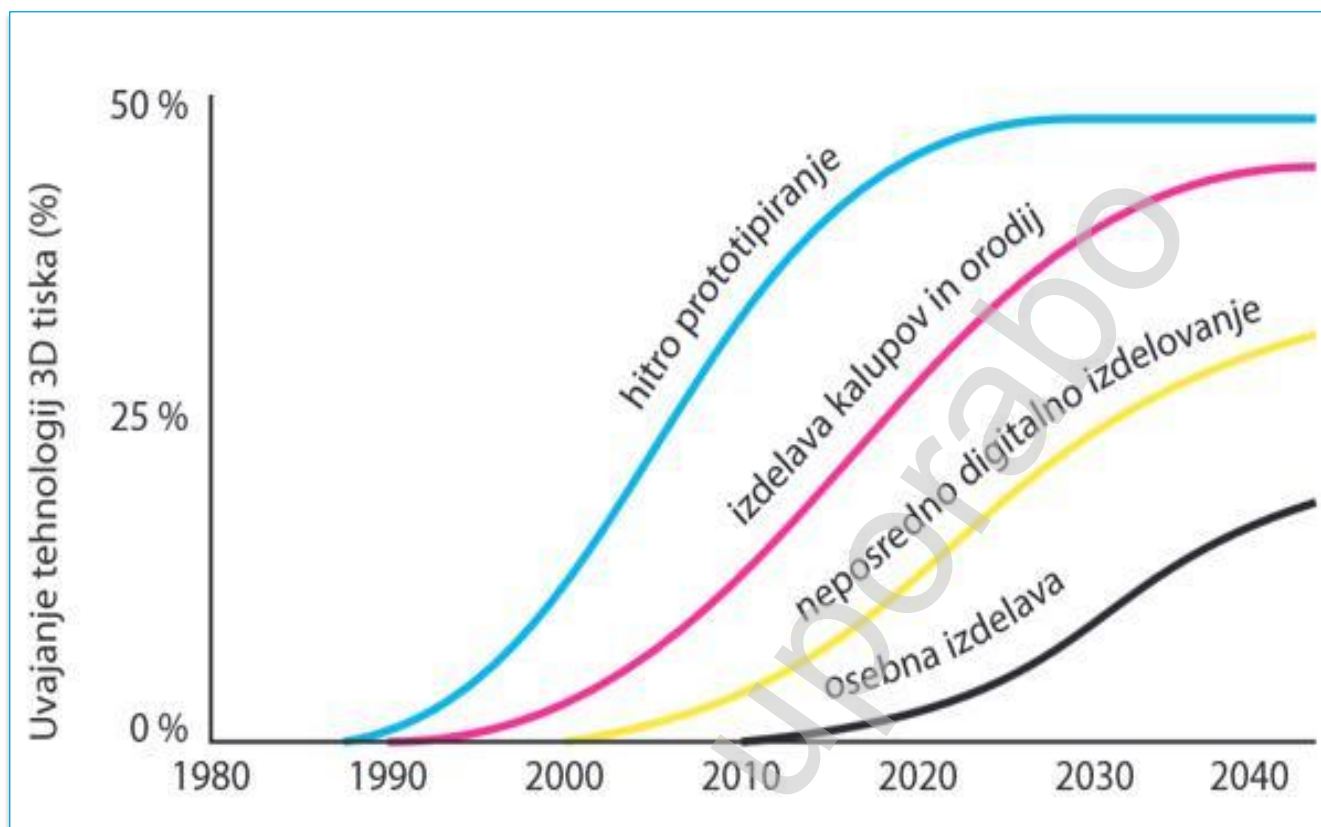
MATERIALI ZA 3D TISK

TRŽNI DELEŽ MATERIALOV ZA 3D-TISK (2015)

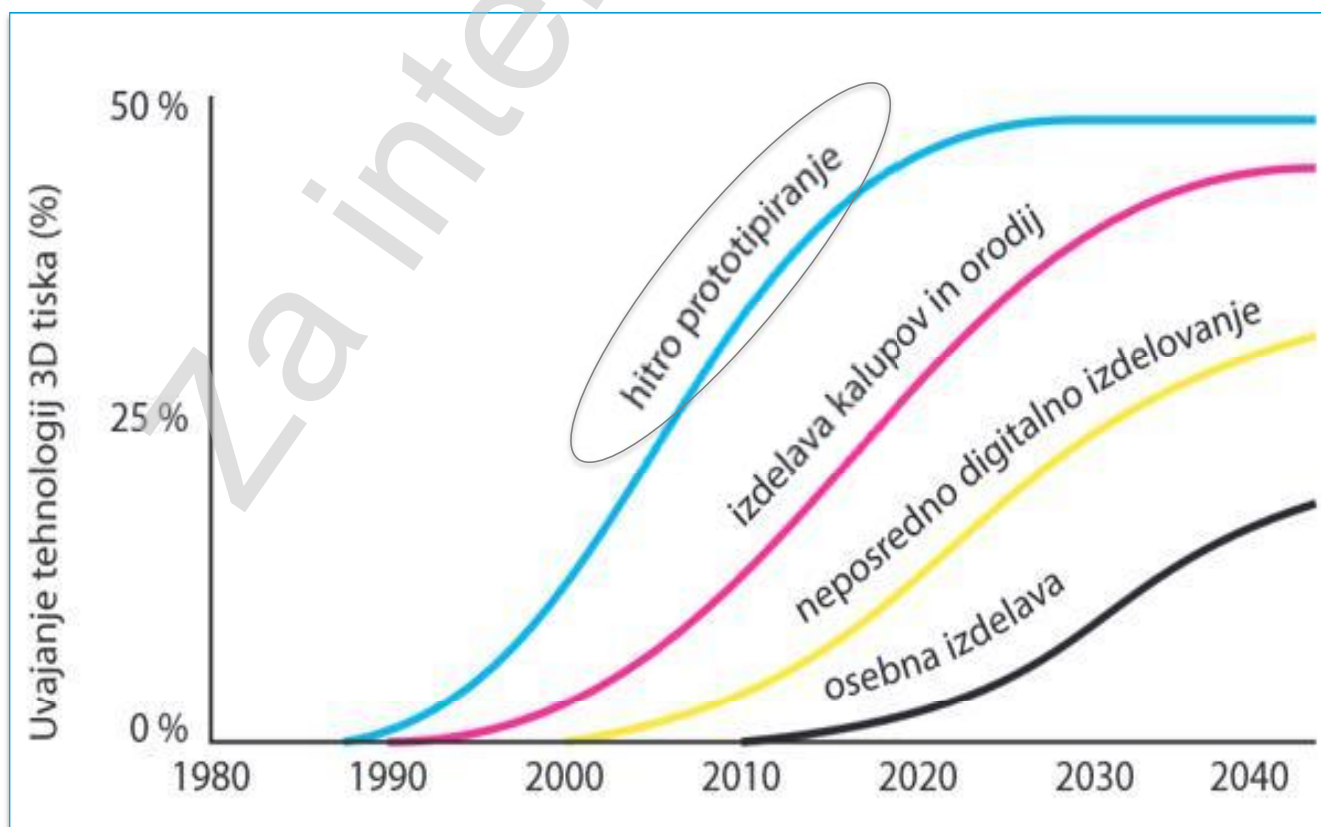

Source: Wohlers Associates, Inc.

UVAJANJE / IMPLEMENTACIJA 3D TISKA

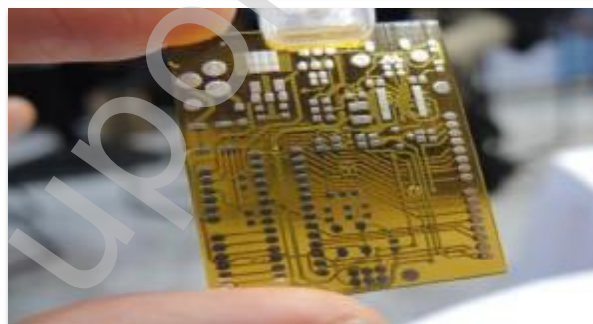

UVAJANJE / IMPLEMENTACIJA 3D TISKA

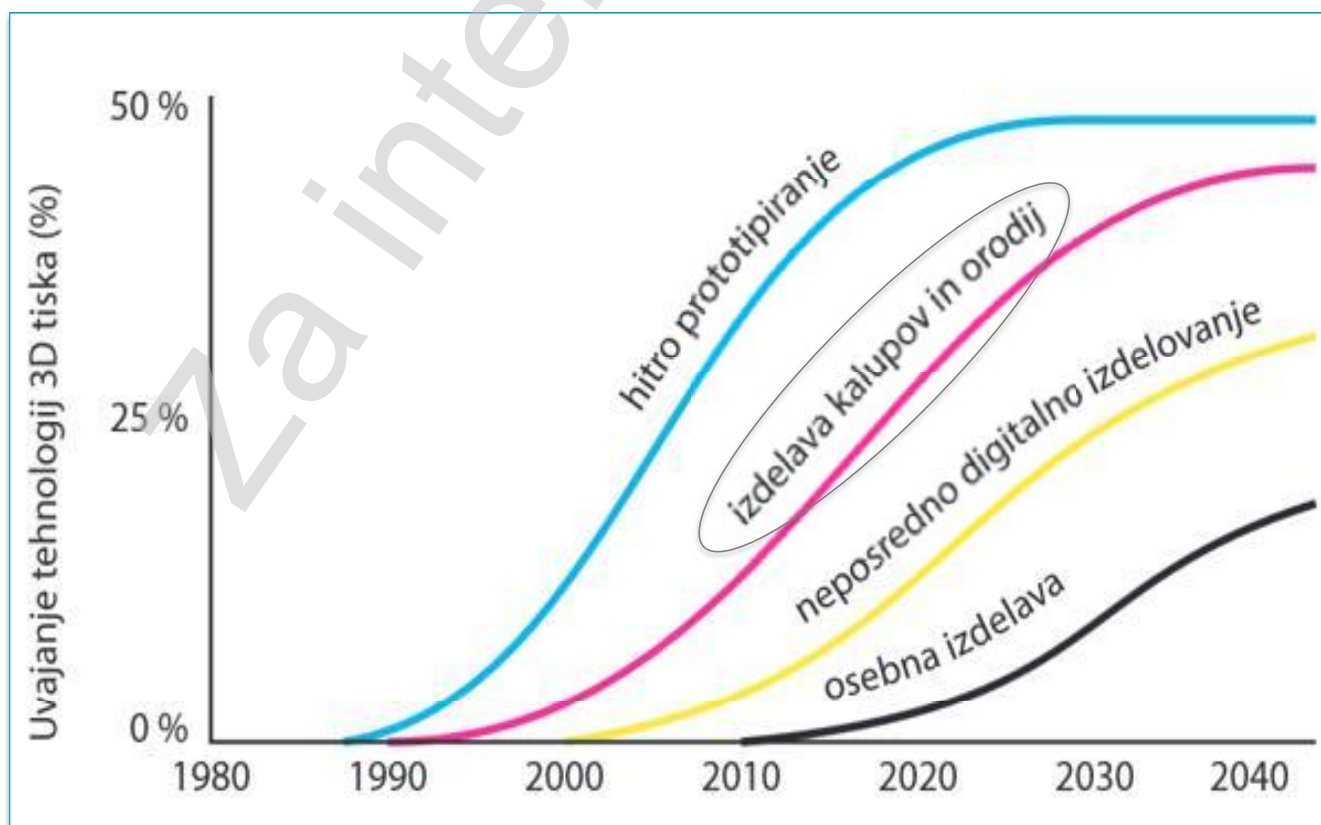

HITRA IZDELAVA PROTOTIPOV

- mehanske lastnosti uporabljenih materialov niso ustrezale ničemu drugemu kot ogledovanju in tipanju izdelkov
- konceptualni, manj funkcionalni prototipi

UVAJANJE / IMPLEMENTACIJA 3D TISKA

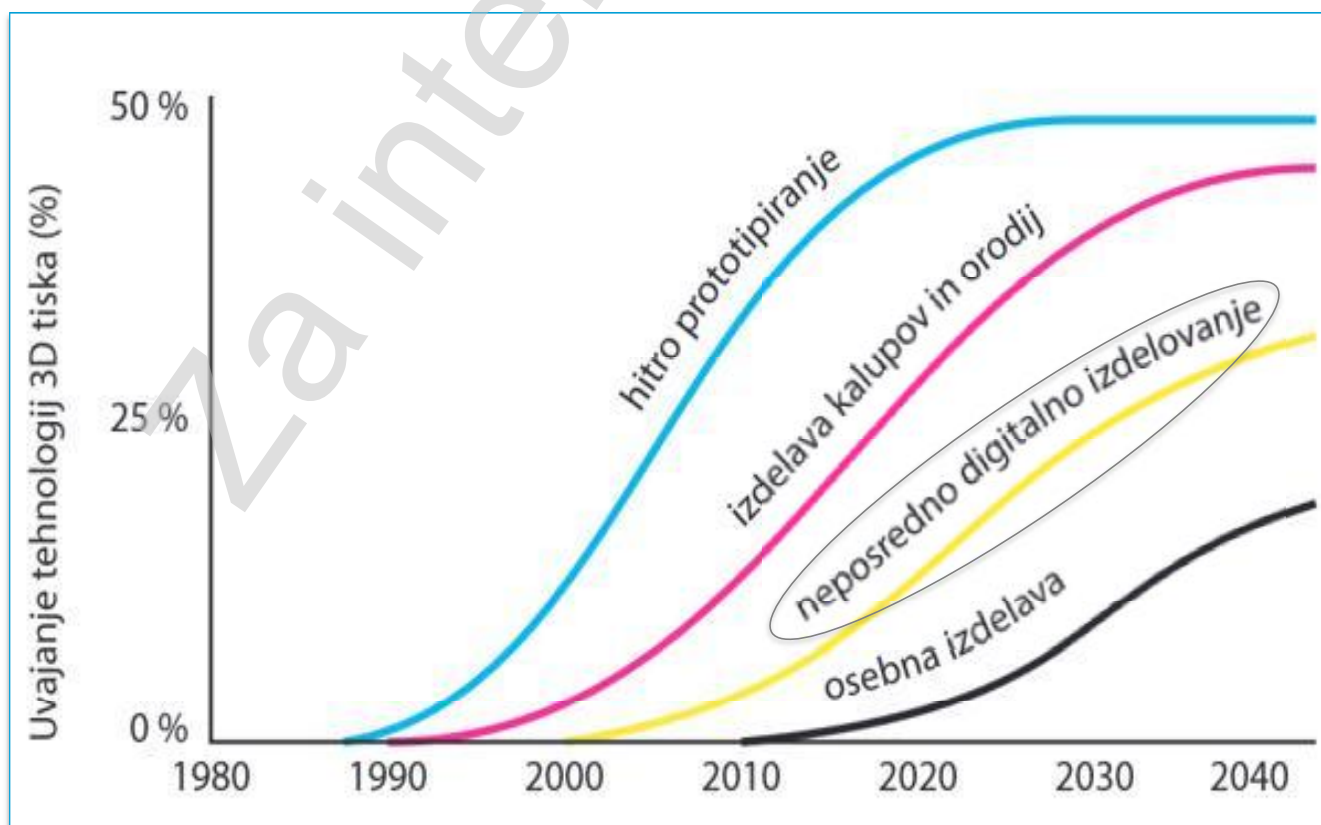
HITRA IZDELAVA KALUPOV & ORODIJ

- vmesna stopnja med prototipno in serijsko proizvodnjo
- uporabimo prototip ali končni izdelek po katerem oblikujemo kalup, ali pa kalup natisnemo neposredno

znižanje celotnih stroškov proizvodnje – 80 %

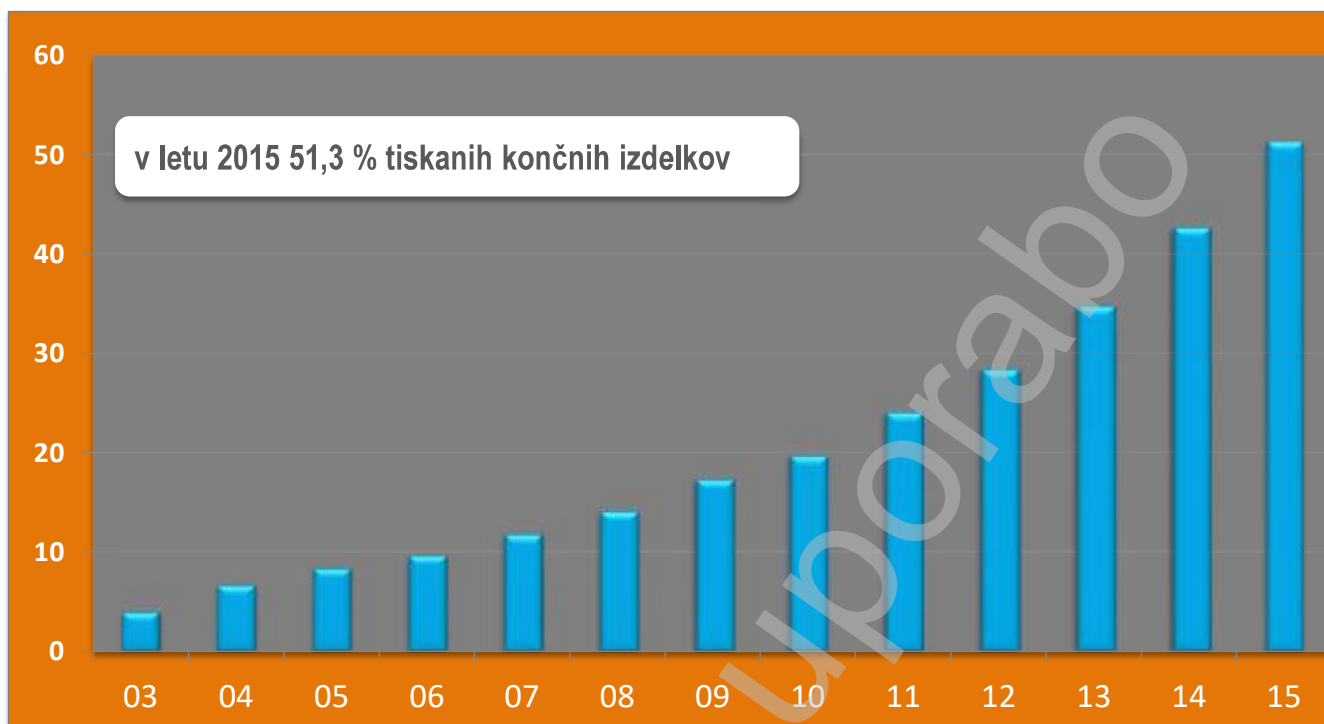

UVAJANJE / IMPLEMENTACIJA 3D TISKA

DIGITALNA IZDELAVA

DELEŽ TISKANIH KONČNIH IZDELKOV – WOHLERS REPORT 2015

DIGITALNA IZDELAVA

letalska industrija

SLS

SULSA, Southampton University Laser Sintered Aircraft, l. 2011, material - najlon, hitrost 100 milj/h.

Danes Airbus – model A350 XWB, danes vsebuje več kot 1000 3D-tiskanih delov.

DIGITALNA IZDELAVA

FDM

avtomobilska industrija

2013, URBEE, nizkoenergijski hibridni avtomobil, tiskano ohišje, oblikovalec Jim Kor.

Danes – podjetje LocalMotors > razvoj avtomobila - 75 vol.% 3D-tiskan avtomobil, cilj do 90 %.
Uporaba kompozita ABS + ogljikova vlakna (80: 20).

DIGITALNA IZDELAVA

umetnost in oblikovanje

Accessories

Jewelry

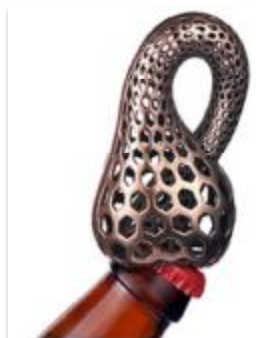

Home

Fashion

FOC, Freedom of Creation, I. 2000 , Janne Kyttanen, Nizozemska, prvo podjetje - prodaja uporabnih oblikovalskih predmetov.

Danes – vse več podjetij ponuja predmete visokih oblikovalskih presežkov. Bathsheba Grossman, Nervous System ...

DIGITALNA IZDELAVA

umetnost in oblikovanje

IZDELAVA IZDELKOV PO NAROČILU Shapeways, iMaterialise, Sculpteo ...

SLS

SLS

Protos eyewear, I. 2011, hipoalergenska bioplastika.

Tiskana kitara, Olaf Diegel, 2012.

DIGITALNA IZDELAVA

Bespoke Innovations (SLS)

ClearCorrect (PolyJet)

Personalizacija protez, aparatov, slušnih aparatov, nizka cena!

Envision TEC (DLP - SLA)

DIGITALNA IZDELAVA

Freeform (ekstrudiranje betona)

Revolucija v arhitekturi, izdelava kompleksnih oblik, nizka cena!

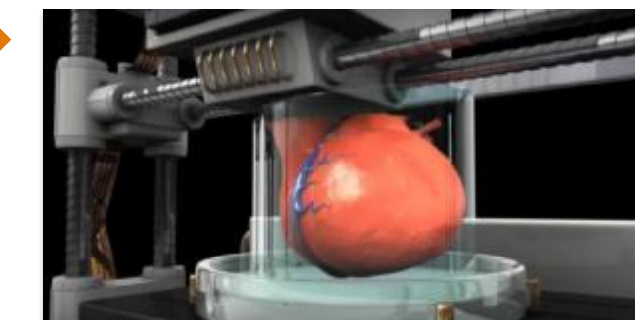

DIGITALNA IZDELAVA - BIOTISK

Tisk umetnih človeških organov
(Organovo – tisk tkiv, žil, Novagen – biopapir, deponiranje celic)

Lepotna kirurgija nanašanje novih celic
(pomlajevanje)

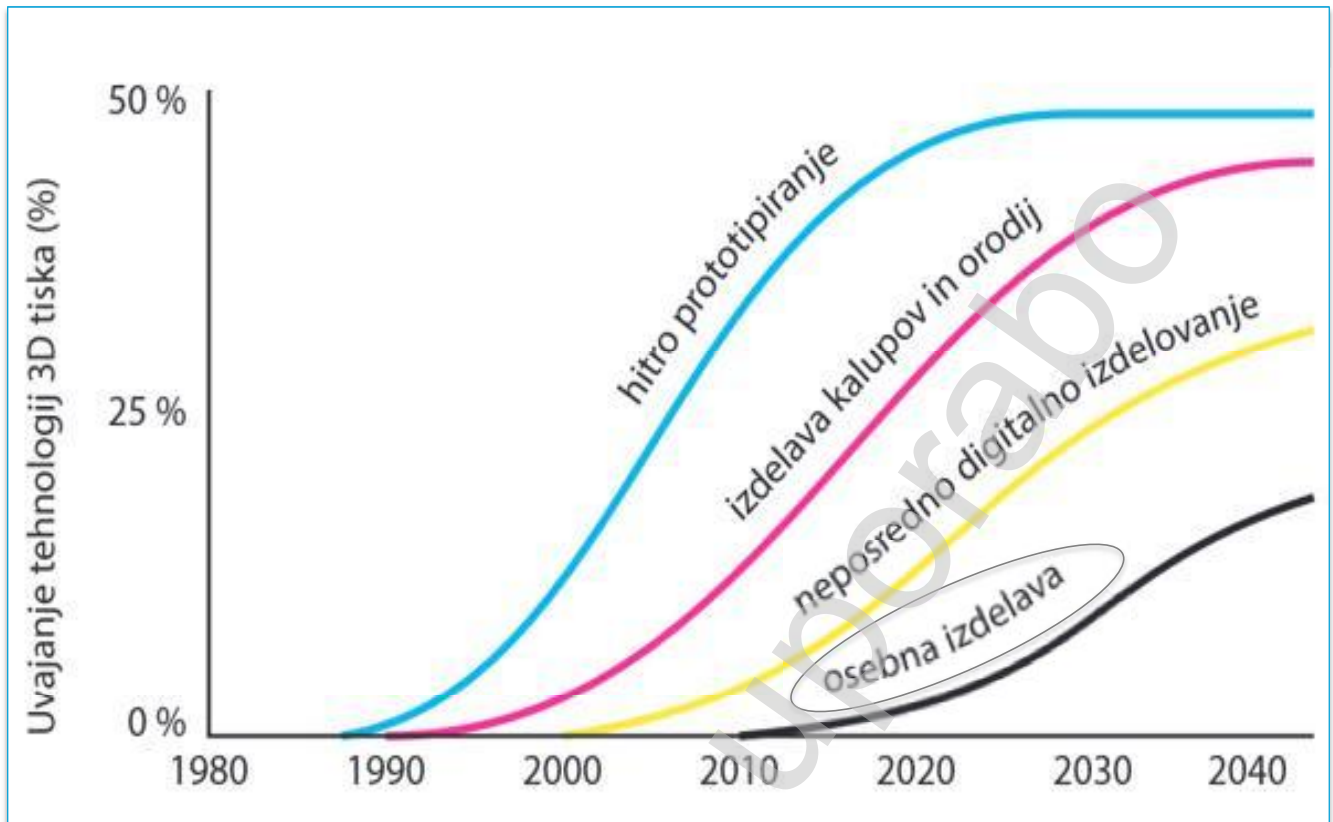
Hitrejša celjenje površinskih ran
(skeniranje kože, biopsija, biočrnilo)

M. Stefančič;
„Smo zadnja generacija, ki bo fizično umrla?“

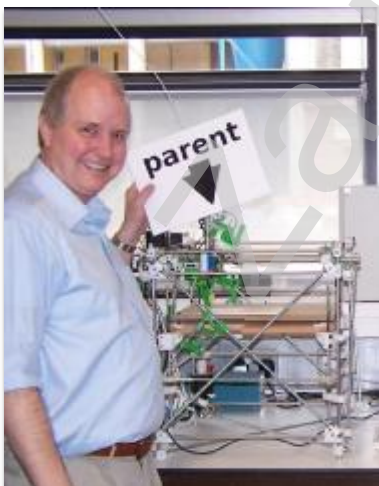
UVAJANJE / IMPLEMENTACIJA 3D TISKA

OSEBNA IZDELAVA

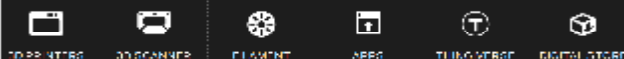
ODPR TOKODNA PRIHODNOST – projekt RepRap

- tehnološki hitrejši razvoj > odprtokodni zasnova, intelektualna lastnina prosto dostopna
- odprtokodne skupnosti > globalno znanje > lokalna uporaba
- 3D-tisk dostopen vsem > osebna izdelava

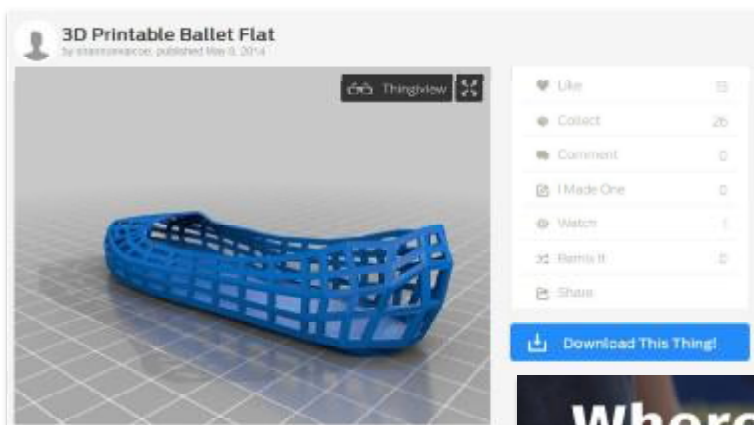

- I. 2005, Adrian Bowyer, Univerza v Bathu
- razvoj tiskalnika, ki se bo repliciral
  - prosto dostopen dizajn 3D tiskalnika

THE MAKERBOT 3D ECOSYSTEM

OSEBNA IZDELAVA

PONUDBA 3D MODELOV
NA SPLETU & SPLETNE
TISKARSKE STORITVE

- » universe of things«
- »open design«

Where 3D prints are made

Find the right 3D printing service for your next project

[Browse 3D printing services](#) [See how it works](#)

480,061
parts printed

7,270
services online

48 hours
avg. turnaround time

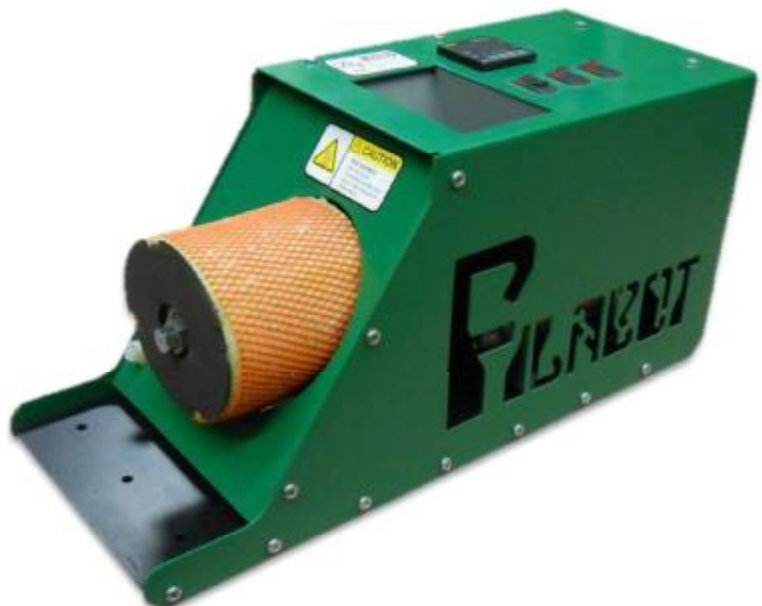
★★★★★ **4,7**
based on 77,376 reviews

3D TISK IN TRAJNOSTNI RAZVOJ

Živimo v obdobju, ko bomo morali dosežati več z manj.

Izzivi – končne zaloge nafte, vode, ogljični odtis zelo visok > masovna proizvodnja na vzhodu.

- večja izkoriščenost materialov
- oživitvev „popravljanja“ izdelkov
- recikliranje materialov
- od globalizacije k lokalizaciji
- ...

3D TISK IN TRAJNOSTNI RAZVOJ

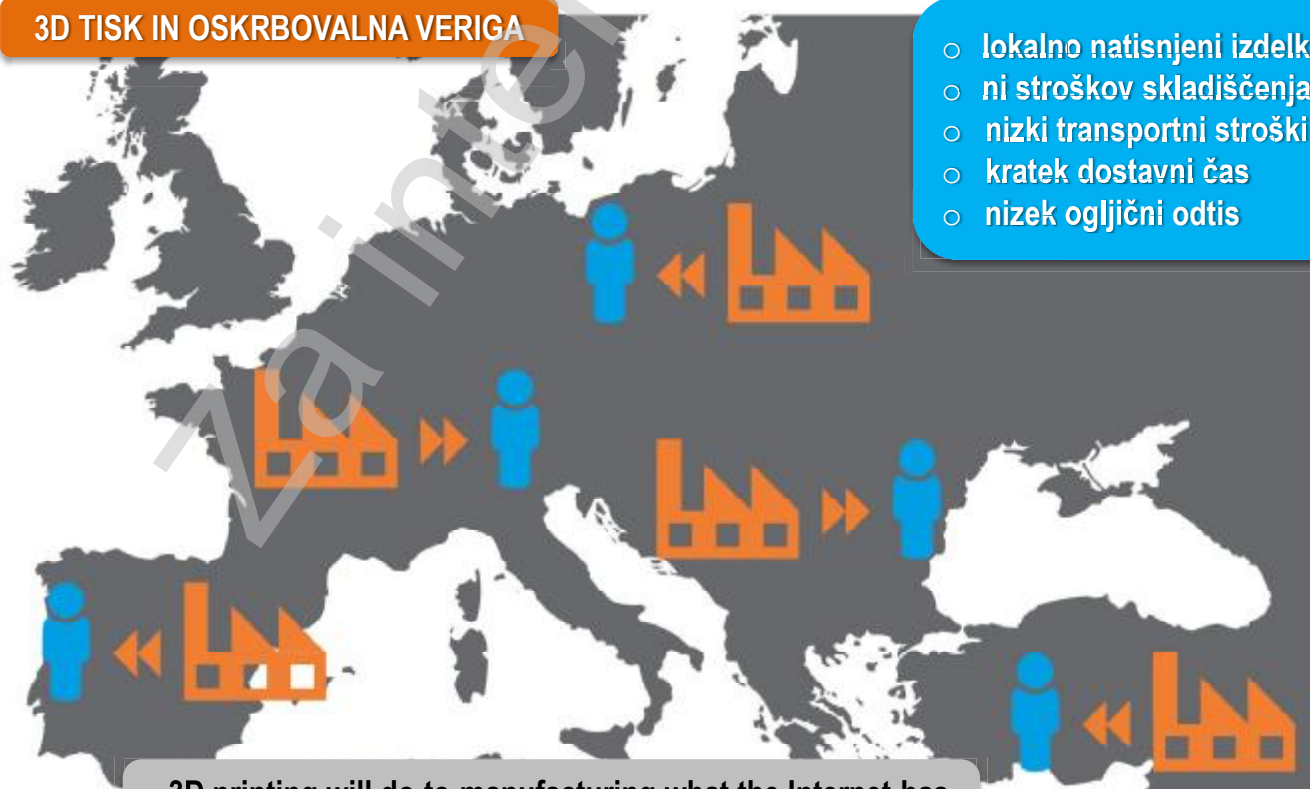
TRADICIONALNA OSKRBOVALNA VERIGA

- masovna proizvodnja na vzhodu
- izdelki so distribuirani preko skladišč
- visoki transportni stroški
- dolg dostavni čas
- visok ogljični odtis

3D TISK IN TRAJNOSTNI RAZVOJ

3D TISK IN OSKRBOVALNA VERIGA

- lokalno natisnjeni izdelki
- ni stroškov skladiščenja
- nizki transportni stroški
- kratek dostavni čas
- nizek ogljični odtis

„3D printing will do to manufacturing what the Internet has done to communication“. Mike Childs

MREŽA IZDELOVALNIH LABOV SLOVENIJE

- RogLab (pobudnik)
- Makerlab Ljubljana
- Makerlab Poligon
- Ljudmila
- Rampa Laboratorij
- 3D-Lab NTF
- Zavod 404
- Cirkulacija
- Celica
- Kreator Lab
- ...

... so vir kreativnega in ustvarjalnega naboja - združujejo interdisciplinarna znanja, zato lahko omogočijo vsebinski nastavek novim, dobrim projektom.

